

ผลการใช้ผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย
ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

The Effects of Using Graphic Mapping on Analytical Reading Ability and Attitude
toward Thai Language Reading of Mathayom Suksa 3 Students in Schools
under Khon Kaen Provincial Administration Organization

วรารัตน์ ศรีบุตตา¹, สุวรรณิ ยะหะกร², ศุภวรรณ เล็กวิไล³

Wararat Sribudda¹, Suwannee Yahakorn², Suphawan Lekvilai³

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2562

Email : Sribudda2012@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก 2) เพื่อศึกษาเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน ผู้เรียน 43 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก 2) แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ และ 3) แบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยโดยใช้ผังกราฟิก สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

¹ Student of Master of Education Program in Education of Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand.

² มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand.

³ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

³ Phranakhon Rajabhat University, Thailand.

*ได้รับบทความ: 11 ธันวาคม 2562; แก้ไขบทความ: 7 มกราคม 2563; ตอรับการตีพิมพ์: 7 มกราคม 2563

Received: December 11, 2019; Revised: January 7, 2020; Accepted: January 7, 2020

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ผู้เรียนมีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยหลังเรียนอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : 1. ผังกราฟิก 2. การอ่านเชิงวิเคราะห์ 3. เจตคติ 4. ภาษาไทย

ABSTRACT

The objectives of the research article were 1) to compare Thai language analytical reading abilities of Mathayom Suksa 3 students before and after learning with the use of graphic mapping, 2) to study attitude toward Thai language reading of Mathayom Suksa 3 students after learning with the use of graphic mapping. The research sample consisted of 43 Mathayom Suksa 3 students in an intact classroom of Mueang Phon Phittayakom School in Khon Kaen province during the first semester of the 2019 academic year, obtained by multi-stage sampling. The employed research instruments were 1) learning management plans with the use of graphic mapping, 2) an analytical reading ability test and 3) a scale to assess attitude toward Thai language reading. Statistics for data analysis were the mean, standard deviation and t-test.

Research findings showed that: 1) the post-learning analytical reading ability of the students after learning to read with the use of graphic mapping was significantly higher than their pre-learning counterpart ability at the .05 level and 2) the students' post-learning attitude toward Thai language reading was at the high level.

Keywords : 1. Graphic Mapping 2. Analytical Reading 3. Attitude 4. Thai language

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การอ่านคือการอ่านช่วยพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ตีความ ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ดังกล่าวมา อีกทั้งการสอนอ่านในปัจจุบันยังได้เน้นการอ่านเพื่อพัฒนาความคิด ดังที่ กรมวิชาการ (2542 : 1) ได้กำหนดว่า การสอนอ่านไม่เน้นการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการอ่านเพื่อพัฒนาความคิดควบคู่กันไปด้วย เพราะการคิดเป็นหลักสำคัญที่ใช้ในการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่ากระบวนการอ่านนั้นจะต้องมีการคิดเสมอ เช่น การคิดเพื่อวิเคราะห์ หรือตีความ สรุปความสิ่งที่อ่านถ้าปราศจากการคิด การอ่านย่อมไม่สามารถดำเนินไปได้

อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับศิริพร ลิ้มตระกูล (2534 : 5) ที่กล่าวว่า การอ่านคือ กระบวนการแห่งความคิดในการรับสารเข้ามา ในขณะที่การอ่านนั้นสมองของผู้อ่านจะต้องคิดตามผู้เขียน หรือตีความข้อความที่อ่านไปด้วยตลอดเวลา การคิดมีความสำคัญทั้งต่อการอ่านเองและสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน ดังที่ โจนส์ (Jones, 1997 : 46) ได้แสดงเหตุผลที่คนเราต้องมีทักษะการคิดไว้ว่า เนื่องจากมีสิ่งใหม่ๆ ที่ถูกค้นพบเกิดขึ้นมากมาย เราไม่สามารถยอมรับได้ว่าสิ่งที่ผู้อื่นอาจชักชวน จูงใจเราว่าเป็นสิ่งที่ดีที่สุดและถูกต้องที่สุด เราจึงจำเป็นต้องมีความสามารถพิจารณาเหตุการณ์ที่ต้องเผชิญ ต้องสามารถตัดสินใจว่าข้อมูลใดที่สนับสนุนหรือขัดแย้งกับข้อสรุป นอกจากนี้ เบเยอร์ (Beyer, 1987 : 48) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการคิดไว้ในทำนองเดียวกันว่า ความสามารถในการคิดช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้ทุกด้าน เพื่อนำสู่ความสำเร็จของโรงเรียนและโลกปัจจุบัน นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเนื้อหาวิชาต่างๆ และช่วยพัฒนาความสามารถในการควบคุมกระบวนการคิดของตนเอง โดยผสมผสานกับความสามารถทางการเรียนรู้ วิชาการอันเป็นผลมาจากการคิด ผู้เรียนจะเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองและประสบผลสำเร็จทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนได้ในที่สุด และด้วยเหตุที่การคิดเป็นทักษะที่ดำเนินไปในกระบวนการอ่าน ถ้าครูเน้นการพัฒนาการคิดลักษณะต่างๆ ตามประเภทของการอ่านย่อมจะทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การสอนอ่านเชิงวิเคราะห์จึงมีความสัมพันธ์กับกระบวนการคิดวิเคราะห์และยังมีความสัมพันธ์กับทักษะการคิดวิเคราะห์อีกด้วย ซึ่งถ้าครูผู้สอน ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ และทักษะการคิดวิเคราะห์ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ จะทำให้สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้

จากความสำคัญดังกล่าว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้ผู้เรียน เรียนภาษาไทยในทุกระดับชั้น โดยมีการกำหนดคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระแกนกลาง โดยผู้วิจัยจะได้ให้รายละเอียดเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง ผลการใช้ผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สู่หลักสูตรของทางโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พุทธศักราช 2553 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดตัวชี้วัดอิงตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ท 1.1 ม.3/1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ม.3/2 ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย ท 1.1 ม.3/3 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ม.3/5 วิเคราะห์วิจารณ์ และประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น ท 1.1 ม.3/6 ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุน

ในเรื่องที่อ่าน ท 1.1 ม.3/7 วิจัยความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง ท 1.1 ม.3/9 ติความและประเมินคุณค่า และแนวคิดที่ได้จากงานเขียนหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต สภาพที่เป็นจริง ผู้เรียนโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำข้อสอบในชั้นเรียนได้ไม่ผ่านเกณฑ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด สรุปว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง ดูจากผลการทดสอบระดับชั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2561 พบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียนอยู่ที่ 39.53 คะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด 42.89 คะแนนเฉลี่ยระดับสังกัดได้ 41.53 คะแนนเฉลี่ย ระดับประเทศ 47.19 และในการจัดการเรียนรู้ จะพบปัญหาในเรื่องความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์มากที่สุด กล่าวคือผู้เรียนอ่านแล้วไม่สามารถวิเคราะห์สารที่อ่านได้ เป็นสาเหตุให้ความสามารถทางการเรียนลดลง

การจัดการเรียนการสอนแบบผังกราฟิก เป็นรูปแบบการสอนวิธีหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการคิดและรวบรวมข้อมูลที่เกิดจากการคิดของตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ ทั้งนี้ เพราะผังกราฟิกเป็นรูปแบบการจัดระบบข้อมูลและแนวคิดโดยใช้คำ รูปแบบ และแผนภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิด ความจำ การจัดระบบข้อมูล และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลนั้นๆ (Walker and Schmidt, 2004 : 29) นอกจากนี้ ปราณี เสนีย์ และมีชัย สีเจริญ (2544 : 14) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับผังกราฟิก ไว้ว่า เป็นการจัดหมวดหมู่โครงสร้างความคิด โดยใช้แผนภาพในลักษณะต่างๆ ที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้มองเห็นภาพความสัมพันธ์และเชื่อมโยงอย่างมีระบบระเบียบ เป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนจัดระบบระเบียบใหม่ โดยนำเอาข้อมูลสารสนเทศมาจัดให้เป็นรูปธรรม ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการควบคุมที่เป็นกลยุทธ์ในการทำให้เกิดความจำระยะยาว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการใช้ผังกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการอ่าน รู้จักคิดวิเคราะห์และเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง สามารถวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น และเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจในเนื้อหาการเรียน และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยสูงขึ้น ทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และตามที่หลักสูตรของสถานศึกษากำหนด อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ปฏิบัติจนเกิดผลดีต่อชีวิตตนเอง ชีวิตครอบครัวและสังคมโดยรวมได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการเรียนโดยใช้ผังกราฟิก

2.2 เพื่อศึกษาเจตคติต่อการอ่านวิชาภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทยโดยใช้ผังกราฟิกของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3.2 เจตคติต่อการอ่านวิชาภาษาไทยของผู้เรียนหลังเรียนโดยใช้ผังกราฟิกอยู่ในระดับมาก

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 ได้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

4.2 ได้แนวทางสำหรับครูในการนำไปประกอบการสอนโดยใช้ผังกราฟิกเพื่อพัฒนาจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 61 ห้องเรียน จำนวนผู้เรียน 1,520 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนผู้เรียน 43 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 35 ข้อ มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 แบบวัดเจตคติในการเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการใช้กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent Samples และการวิเคราะห์เจตคติต่อการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น หลังการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. ผลการวิจัย

จากการดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยผลการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้ผังกราฟิกและเจตคติต่อการอ่านวิชาภาษาไทย โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลที่ได้จากการวิจัยมีดังนี้

6.1 ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้ผังกราฟิกหลังเรียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีเจตคติต่อการอ่านเชิงวิเคราะห์ใช้ผังกราฟิกอยู่ในระดับดีมาก

7. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการใช้ผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์และเจตคติต่อการอ่านวิชาภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น อภิปรายผลได้ดังนี้

7.1 ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้ผังกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนแบบผังกราฟิก เป็นรูปแบบการสอนที่ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจเรื่องต่างๆ อย่างละเอียดทุกแง่มุม ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนของการพิจารณาแยกแยะประเด็นย่อยของเรื่อง การหาข้อมูลในแต่ละส่วนย่อย การพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูลในแต่ละส่วนย่อยและการรวบรวมข้อมูลที่เป็นหลักฐานสำคัญเพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจและสรุปอย่างเหมาะสมช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ ทั้งนี้เพราะผังกราฟิกเป็นรูปแบบการจัดระบบข้อมูลและแนวคิดโดยใช้คำ รูปแบบ และแผนภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดความจำ การจัดระบบข้อมูล และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลนั้นๆ เป็นการให้ผู้เรียนมีโอกาสเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับโครงสร้างความรู้เดิมๆ และนำความรู้ความเข้าใจมาเข้ารหัสหรือสร้างตัวแทนทางความคิดที่มีความหมายต่อตนเองขึ้น จะส่งผลให้การเรียนรู้นั้นคงอยู่ในความจำระยะยาวและสามารถเรียกคืนมาใช้ได้ โดยใช้แผนภาพในลักษณะต่างๆ ที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้มองเห็นภาพความสัมพันธ์และเชื่อมโยงอย่างมีระบบระเบียบ เป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนจัดระบบระเบียบใหม่ โดยนำเอาข้อมูลสารสนเทศมาจัดให้เป็นรูปธรรม ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการควบคุมที่เป็นกลยุทธ์ในการทำให้เกิดความจำระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี รัตนประสาธ (2547 : 12) ได้ศึกษาผลของการใช้ผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องดินและหินในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษา จำนวน 80 คน แบ่งเป็นกลุ่ม

ทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 40 คน ระยะเวลาในการทดลองกลุ่มละ 20 ชั่วโมง โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ผังกราฟิกมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้เรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยการใช้ผังกราฟิกมีความคงทนในการเรียนรู้ไม่แตกต่างกับการสอนแบบปกติ สอดคล้องกับสกุลการสังข์ทอง (2548 : 8) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ตามสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเทคนิคการใช้และไม่ใช้ผังกราฟิกโรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนหา (สมุทรพลมดุง) อ.เมือง จ.นครปฐม จำนวน 68 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 34 คน จัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้ผังกราฟิก และกลุ่มควบคุม 34 คน จัดการเรียนรู้โดยไม่ใช้ผังกราฟิก ใช้เวลาในการทดลอง 8 คาบ คาบละ 50 นาที โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ตามสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของผู้เรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้ผังกราฟิกกับกลุ่มควบคุมที่จัดการเรียนรู้โดยไม่ใช้ผังกราฟิกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการใช้ผังกราฟิกอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาภาญจน์ อุ่นละออ (2553 : 14) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสรุปความภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ผังกราฟิก จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติทั้ง 2 วงจรตั้งแต่แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-7 ผู้เรียนมีการเขียนสรุปความได้ดีขึ้น ได้คะแนนเฉลี่ยโดยรวมคิดเป็นร้อยละ 79.43 อยู่ในระดับคุณภาพดี และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนสรุปความโดยใช้ผังกราฟิกอยู่ในระดับดีมาก การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม พบว่า ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มดีขึ้น ผู้เรียนที่เรียนเก่งเข้าใจและยอมรับเพื่อน ให้ความช่วยเหลือมีน้ำใจกับเพื่อนที่เรียนอ่อนผู้เรียนที่เรียนอ่อนสมาธิสั้นไม่สนใจในการเรียนแต่เมื่อครูกระตุ้นให้คำแนะนำอธิบาย และให้กำลังใจเสริมแรง ทำให้สามารถทำงานได้สำเร็จ ดังนั้น การสอนโดยใช้ผังกราฟิกช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการอ่าน รู้จักคิดวิเคราะห์และเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง สามารถวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น เกิดความเข้าใจในเนื้อหาการเรียน และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยสูงขึ้น ทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และตามที่หลักสูตรของสถานศึกษากำหนด อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ปฏิบัติจนเกิดผลดีต่อชีวิตตนเอง ชีวิตครอบครัวและสังคมโดยรวมได้

7.2 เจตคติต่อการอ่านวิชาภาษาไทยหลังจากที่เรียนโดยการใช้ผังกราฟิกไปแล้วพบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก มีเจตคติต่อการอ่านวิชาภาษาไทยได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 คะแนนเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด จะได้คะแนนอยู่ในระดับที่ดีมาก ซึ่งหมายความว่า ผู้เรียนมีเจตคติต่อการอ่านวิชาภาษาไทย อยู่ในระดับที่ดีมาก เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผังกราฟิกมีความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ไม่เคร่งเครียดจนเกินไป สังเกตบรรยากาศ

ในการเรียนเป็นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ผลงานผังกราฟิกของตนเองสามารถตกแต่งได้ตามความพอใจ ซึ่งทำให้ผู้เรียนมั่นใจในการทำกิจกรรมและทำผลงานได้ดี ผู้เรียนจึงมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีผู้เรียนมีความสนใจ มีความกระตือรือร้นในการเรียน ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านวิชาภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สลิต นาคนาม (2553 : 9) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านปางขาม ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ที่พัฒนาขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์อยู่ในระดับมาก ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเหมาะในการที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นควรมีนโยบายสนับสนุนส่งเสริมการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

8.1.2 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นควรมีนโยบายสนับสนุนส่งเสริมให้ใช้แนวทางสำหรับครูในการนำไปประกอบการสอนโดยใช้ผังกราฟิกเพื่อพัฒนาจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกครูควรอธิบายรูปแบบ วิธีการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนได้มีความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

8.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกควรคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ การแบ่งผู้เรียนละความสามารถผู้เรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน เพื่อให้ได้เห็นความแตกต่างและได้ฝึกทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ซึ่งเป็นความรู้ที่คงทน

8.2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก ครูควรให้คำแนะนำ ดูแล เอาใจใส่ผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติตามขั้นตอน

นอกจากนี้ครูควรเสริมแรง ให้กำลังใจผู้เรียน เช่น การกล่าวชมเชย การให้รางวัลผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างเต็มที่ และมีความพยายาม มุ่งมั่นตั้งใจเรียนต่อไป

8.2.4 ครูควรจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นกันเอง ให้อิสระแก่ผู้เรียนในด้านเนื้อหา และเวลาที่เหมาะสม

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกในเนื้อหาสาระอื่นและในระดับชั้นอื่นๆ แล้วนำไปสอนเปรียบเทียบกับการสอนแบบอื่น

8.3.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นเพิ่มเติม เช่น ความมุ่งมั่นในการเรียน ความสนใจใฝ่เรียนรู้ ความคงทนต่อการเรียน เป็นต้น

9. เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2542). *กระบวนการเรียนรู้และยุทธศาสตร์การเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์ จำกัด.
- ชนากาญจน์ อุ่ณละอ. (2553). *การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนสรุปความภาษาไทยของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ผังกราฟิก*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดลฤดี รัตนประสาธ. (2547). *ผลของการใช้ผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องดินและหินในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลพนัสศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปราณี เสนีย์ และมีชัย สีเจริญ (2544). *การนำแผนภาพลำดับการคิดมาใช้ในการเรียนการสอน*. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*. 16(1). 61-64.
- ศิริพร ลิ้มตระกูล. (2534). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน ใน เอกสารการสอนชุดการสอนภาษาไทย หน่วยที่ 1-7 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สกุลการ สังข์ทอง. (2548). *การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตามสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเทคนิคการใช้และไม่ใช้ผังกราฟิก*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการนิเทศ. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถิต นาคนาม. (2553). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านปางขาม*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

Beyer, B.k. (1987). **Practical Strategies for the Teaching of Thinking**. Boston : Allyn and Bacon Inc.

Jones, M.G.. (1997). **User interface design for web-based instruction**. In Badrul, H. K. (Ed.), **Web-based instruction**. Englewood cliffs, NJ: Educational Technologies Publications.

Wallker, C., & Schmidt. (2004). **Smart test: Teacher-made test that students learn**. Ontario : Pembroke.

10. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหกร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ เล็กวิไล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้ความรู้ คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และได้เสียสละเวลาตรวจทาน แก้ไข ขอบพระคุณด้วยความเอาใจใส่ทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เริ่มต้นจนสมบูรณ์ เพื่อให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์ที่สุด ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานกรรมการสอบ ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชา หลักสูตรและการสอนทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และช่วยเหลือให้คำปรึกษาต่างๆ แก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะจนได้เครื่องมือในการวิจัยที่มีคุณภาพ ขอขอบพระคุณ คณะผู้บริหารและชอบใจนักเรียนโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล การวิจัยครั้งนี้จนครบถ้วน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สาขาศึกษาศาสตร์ทุกท่านที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งเพื่อนนักศึกษาแขนงวิชาหลักสูตรและการสอนทุกคนที่คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ทั้งด้านการศึกษาเล่าเรียนและการประกอบวิชาชีพครูด้วยดีเสมอมา

คุณงามความดีพึงได้จากการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา คณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ จนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี